

FÒMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS. · Ptes. 1'50 al mes

Fera. · > 4'50 trimestre

Extranger. · > 9' -

BIBLIOTECA PÚBLICA

TARRAGONA Número solt 5 céntimes

Anunci a preus convencionals

ANY VIII.

REUS, divendres 30 de Maig de 1913

Núm. 125

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUART DE BANY I DUTXA



AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS → Telefón núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES
SERVEI DE GRAN LLUIMENT
PER A BANQUETS

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació. — L'Associació EL BRUCH, permet erar i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensi en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria. Els sollicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pòlices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

La correspondència al Director General don A. Biato Baldrich

TOTS PER A UN, UN PER A TOTS

(Anunci aprovat per la Comisaria

General de Segurs).

RICARD WAGNER

El 22 de maig de 1813, data assenyalada en l'història de les glòries de l'humanitat, nasqué en Ricard Wagner a Leipzig. El seu pare era un modest notari que morí quan tot just l'infant contava deu mesos. Poc després la seva mare contragué segones noces amb el pintor i actor Lluís Geyez, traslladant-se, allàvors, la família a Dresden.

El parastre de Wagner s'empenyava en què'l noi estudiés pintura, mes abans de que compilis els set anys, morí en Geyez, deixant-lo orfe per segona vegada.

Allavors fou quan canviada la direcció de l'educació del Wagner, emprègnà els estudis de piano, que deixà prompte, per a dedicar-se amb més passió a la literatura i en especial a la poesia. Als dotze anys, inspirat per la lectura de Shakespeare, escrigué una tragèdia en la que hi feia aparèixer 42 personatges.

Tenia poc més de quinze anys quan emmalaltí per l'emoció causada per una simfonia de Beethoven que sentí en un concert. «Després de comiat, referíxell mateix — vaig sentir-me músic.»

Iniciat ja en el divi art, el que més tard devia enlairar a les regions de la sublimitat i perfecció, dedicà de ple tots les seves activitats a la composició. El seu primer assaig fou una overture, executada a Leipzig, en els concerts de Gewandhaus, i a dinou anys escrigué una simfonia que obtingué un mitjà èxit, donant-li a comprendre la necessitat de resignar-se al mestri de la fuga i del contrapunt.

Portat per la corrent del romanticisme i empresonat encara en certa influència difícil d'evitar mentrens una personalitat definida i original es forma, en Wagner escrigué la seva primera òpera, «Les Fades», a imitació de la música de Weber, allavores de moda a Ales anya, i amb l'argument pres d'una novel·la del Carles Gozzi. Aqueixa obra no pogué veure-la representada per no haver-hi empresari, cantant ni director d'orquestra que la comprenés. L'indescisió del nouvell compositor passà del culte a Weber al de l'Auber, i prenent per model a l'autor de «La Muix di

obra del Wagner, però feu fallida en el moment en que anaven a començar els assajos. En mig de tanta desgracia l'artista tingué la sort relativa d'haver trobat un amic, en Maurici Scheleisinger, qui li donà medis per a no sucumbir de miseria, ja que no li fou possible obrir-li pas per a la realització de les seves il·lusions. Escrigué articles en la «Gazette musical», i dedicà a l'humiliant tasca de fer reduccions per a cant i piano d'obres que ell avorria i menyspreuava. Transcriví «La Favorita», de Donizetti, i «La Regina de Cipri», de Halevy... amb la mateixa mà que un dia tenia d'escriure «Parcival».

Mentrestant, «Rienzi» conseguió esser admès en el Teatre de Dresden. Així que ho sapigó Wagner, la seva idea fou sortir de París i volar a Saxonía per a cuidar de la perfecta execució de l'obra. Manca de recursos, vengué per cinc cents francs el poema d'*«El Vaixell fantasma»*, reservant-se la propietat per Alemanya.

La representació de «Rienzi» (1842) fou el primer triomf de Wagner, que li valgué, ademés de la satisfacció de l'exit, el nom en blanc de mestre de la Capella Reial de Saxònia; així, doncs, li fou facilitat d'estrenar poc després a Dresden, el seu «Vaixell fantasma», amb el nom de «Der fliegende Holländer», qui obtingué la més entusiasta acollida.

Segur ja de la seva notorietat artística i amb poder, per tant, de fer batre les seves ales de compositor genial, aplicà la seva estètica, que amb tanta passió devia esser discutida, a les seves posteriors produccions, primer amb certa timidesa, amb formes i segretat després.

En el «Tannhauser», estrenat el 21 d'octubre de 1845 a Dresden, i després representat en quasi tots els teatres d'Alemanya, hi vegeten molts l'expressió de la revolució musical intentada per Wagner.

Després de molts entrebancs i sofriments, arribà a París sense més realitat que la seva esperança i una carta de recomanació que li donà en Meyerbeer, quan el trobà a Boulogne-sur-Mer.

Els dos anys passats a París, de 1849 a 1851, foren terribles i desoladors. Tot el castell de glories aixecat per la fantasia de Wagner vingué a terra. Trucà de porta en porta demandant hospitalitat per al seu «Rienzi» i totes li foren tancades. Antenor Joly, director del Teatre del Renaixement, acceptà, si n'hi

llurasse al servei de la revolució, i vegé com el músic sortia idola ciutat, a la nit, i repartís els proclames als centenars de l'exèrcit sitiador.

Per fi, les tropes ofegaren el crit de llibertat, i restabliren l'ordre, Wagner tingué que lluitar-se de les persecucions i repressaries, trobant asil a casa del célebre pianista Franz Liszt, que sigué el millor dels seus amics i el que amb major fe i coratge defensà la seva obra.

En Liszt aconseguí que «Lohengrin» fos estrenat a Weimar (28 agost de 1850), assolint una entusiasta ovació, que decidió el triomf del wagnerisme a Alemanya. L'èxit franc de «Lohengrin» determinà la reaparició d'*«El vaixell fantasma»* i de «Tannhauser». En 1852 publicà els seus manifestos musicals, i unit a la teoria la pràctica, escriu un llibre d'immenses proporcions, present l'argument de l'epopeia dels Nibelungs, que acabà l'any 1855.

L'any 1849 acabà l'òpera «Tristany i Isolda», vegetant-se amb grans dificultats per a representar-la: a Viena, a Dresden, per tot arreu, trobaren l'obra mal escrita per a les veus i els artistes de tots els teatres se negaren a cantar-la. Amb «Tristany» entrava Wagner de ple en la seva música; la polèmica entre adeptes i contraris estava en el seu més alt grau d'enardiment. Aclarat, no obstant, per innombrables disgustos i desengany, potser Wagner s'hauria despedit del seu art, si la fortuna no hagués decidit per sempre més la seva sort.

El príncep reial de Baviera fou un dels més lleials i convenients admiradors del gran músic. Ascendit al trono amb el nom de Lluís II, s'apressà a cridar a Wagner a la seva Cort, sent el comblat d'honor nomenant-lo mestre de la seva capella i hostatjant-lo en son propi palau. A l'any següent (10 de juny de 1865) s'estrenà, per fi, «Tristany i Isolda» en el Teatre de Munic, sent estrenada també l'any 1868 la primera representació d'*«Els Mestres Cantaires de Noremberg»*.

Amb l'obsessió de triomfar a París, tornà a l'aqueixa capital a darrers de 1859, en 18 de març de 1861 se representà «Tannhauser» a l'Òpera en mig d'un escàndol formidable: xiulets, riacles, protestes, ensorellen amb gran èxit l'obra a les tres representacions.

A París el mestre publicà una «Carta sobre Música», en la que resumia les seves idees.

Un dels més atrevits defensors del Wagner a França, Pasdeloup, director del Teatre Líric, feu executar alguns fragments de les seves obres en els seus concerts populars, aconseguint un bon èxit, però no l'obtingué tan fàcilment l'audiència d'una obra dramàtica. «Rienzi», que fou representat baix els auspícis del Pasdeloup, fracassà també.

És veritat que París va estar injust amb el mestre, endut potser per un exèrcit de germanofobia; fins fa poc, quan se representà «Lohengrin» a la Òpera (16 setembre 1891) fou precis vencer abans grosses dificultats. En tant que l'obra s'aplaudí en el teatre, grups de patriots recorrien els carrers en manifestació tumultuosa, repetint-se els desordres la nit del 18 de l'agost setembre, i solament se calmà la agitació al representar-se per la tercera vegada «Lohengrin» i acabà del tot a la quart representació.

En 1869, morta la seva primera muller, se casà amb la filla de Liszt, havent sigut nomenat individu de l'Acadèmia de Belles Arts de Berlin.

Comptava Wagner 63 anys d'edat quan se disposà a l'estrena de la seva soberba i colossal composició «L'Anell dels Nibelungs», qual execució reclamava un teatre especial, que s'edificà de nou. La primera pedra se celebra solemnament a Bayreuth el 22 de maig de 1872. Els dies 13, 14, 16 i 17 d'abril de 1876, se representaren les parts de que constava la tetralògia: «L'Anell dels Nibelungs», baix els següents títuls:

«Rheingold» (L'or del Rhin); «Die Walküre» (La Walkyria); «Siegfried»; «Götterdaemmerung» (El Capvepre dels Déus).

L'epopeia dels Nibelungs és una llegenda alemanya extreta dels Skaldes d'Irlanda i d'Escandinàvia, i que pod remontar-se al segle IX.

Propera ja la fi de la seva vida, és quan havia de consagrar l'admiració de tot el món, rendint-li tots els respects, l'accenteixement de l'estrena de «Parcival», l'obra que coronà l'apoteosi esplendorosa del geni.

El dimecres dia 26 de juliol de 1882, se donà la primera representació a Bayreuth, sent hi acudí una immensa gentada d'entusiastes, vinguda de totes les parts del món.

Mai cap músic s'havia vist honorat amb tant esplèndida manifestació; totes les celebritats musicals i artístiques

tots els països cultes s'hi donaren cita.

La representació astorà, fins els més difícils de convèncer, i com diu en Joaquim Marsillach, un dels precursors, junt amb en Letamendi; del Wagnerisme a Catalunya, per a tots fou com la revelació d'un art nou; i així els que hi havien acudit per curiositat, com els que havien passat ja hores i hores davant de la partitura, tractant, sempre inútilment quasi, de desentrançar el sentit d'aquestes pàgines, tots sentiren l'influència irresistible d'aquesta obra gran, original, bella, plena d'encant i de misticisme i qual misteriós símbols s'hi aclarien i se'n descobreixen amb tots els seus més complicats encadenaments.

Durava encara el record del seu immens triomf, que havia de rescavar-lo de tants infortunis i penes, quan el canament d'una vida tant tormentosa com portà Wagner agrenjà la malaltia que venia patint, i el dia 13 de febrer de 1883, finà a Venecia aquella poderosa intel·ligència que havia de brillar per sempre més com a astre de primera magnitud en els espais del geni humà.

Conegut ja el músic, no deu oblidar-se l'escriptor, ja que en Wagner fou home de variats i solits coneixements, qu's posà tots al servei de l'art, en una maravillosa unitat.

La qualitat de poeta juntada a la de músic, fou lo que'l posà per damunt de tots els compositors que han conreat la música dramàtica.

Els drames lírics de Wagner, sense el encant diví de la música, valen per obres d'un gran poeta.

Wagner no feu versos solament. Fou periodista i escrigué articles de polèmica política i discutí en clubs i assambles i publicà fascicles tractant qüestions filosòfiques i històriques, etc.

Per al Teatre escrigué, ademés dels poemes de les seves òperes, els llibrets de les operetes, «Les Noches», i «Els francesos davant de Niça», i «La felicitat familiar dels ossos», i els drames: «La Saracena», «Frederic Barbarroja», «Wieland el ferrer» i «Els vencedors», i un drama sacre, «Jesús de Nazareth», publicat després de la seva mort.

Com a poeta liric deixà escrites les següents obres: «A la mort d'un company» (1825); «A mon reial amic Lluís» (1865); «Reingold» (1869); «A l'acabament de Siegfried» (1869); «En commemoració del 25 d'agost de 1870»; i «E l'exèrcit alemany devant París», oda (1871).

De la seva correspondència amb Liszt, Uhling, Fischer i Heine se'n han publicat més de cinc centes cartes que tracten d'assumptes artístics i que valen per veritables articles.

Els demés opúsculls, llibres, pamphlets, etcétera, son: «Els Wibelungen» (1848); «L'Art i la Revolució» (1849); «L'Artista del Pervindre» (1849); «El judaisme i la música» (1850); «L'Estat i la Religió» (1850); «L'Art i el clima» (1850); «Òpera i Drama» (1851); «Sobre la crítica musical» (1852); «La música del pervindre» (1860); «Aclaracions sobre el judaisme en la música» (1869); «Mos recorts sobre Spontini, Rossini i Auber» (1871); «La cultura alemanya» (Carta oberta a Frederic Nietzsche) 1872; «Actors i cantors» (1872); «Què és esser Alemany?» (1878); «El públic en el temps i en l'espai» (1878); «El públic i la popularitat» (1878); «Podem esperar?» (1879); «Contra la vivisecció» (Carta oberta a Ernest Weber) 1879; «Poesia i composició» (1879); «Sobre la aplicació de la música al drama» (1879); «Religió i arts» (1880); «Coneix-te a tu mateix» (1881); «Heroisme i cristianisme» (1881); «El femenisme en l'home» (1883).

Ademés escrigué en diversos anys de la seva joventut: «Una visita a Beethoven»; «La fi d'un artista a París»; «Una vellida feliç»; «Virtuós i artista»; «L'Artista i la publicitat»; «El Stábel Mater de Rossini, i un estudi sobre la obertura en les òperes».

Heusquí dissenyada sumàriament la gegantina figura de l'home genial que amb motiu del centenari del seu natalici s'està glorificant actualment Barcelona, en el Palau de la Música Catalana, amb uns grans festivals a la seva música dedicats.

Notes polítiques

Les Mancomunitats

Sobre aquest projecte de llei qual aprovació interessa tant a Catalunya se reben contínuament impressions contradictòries que no permeten formar criteri de la seva sort.

No obstant, s'ha llegit al Senat el dictamen corresponent i's dia que's discutirà tot seguit, figurant ja en l'ordre del dia de la Cambra alta.

Els senadors catalans no's donen punt de rebòs fent totas les gestions necessàries per a la seva pronta aprovació.

Sembla que en Montero Ríos s'ha rectificat quelcom en la seva actitud hostil; ha declarat al senyor Junoy que no posará dificultats al projecte.

Pero aquesta actitud de darrera hora, den Montero, fa sospitar que potser el Govern li acceptarà les esmenes que tracta de presentar-hi, desfigurant per complet el projecte, lo qual ha de tenir alerta als representants de Catalunya, perquè constituiria una burla intolerable.

També din, atenent a que en Montero sempre ha posposat tot interès al de la seva família, que'l president del Senat està disposat a transigir si's fa ministre per un quant temps a un fill seu per a estar després en condicions de ser advocat d'una important casa.

Al peu d'aquesta versió, d'esser certa, no hi cab altre comentari que un gest de repugnància i desprest, car ja és anar massa avall en el traficar de la política mercantilista.

La llei de jurisdiccions

El projecte de llei que ha llegit el comte de Romanones en el Congrés deroga totalment la nomenada de jurisdiccions, incorporant al Codi penal comuns dels delictes d'insults a la bandera i als emblemes i escuts nacionals, regionals i locals i els d'injúries i calumnies a les autoritats militars i de l'armada.

Manté la jurisdicció militar per als delictes de rebeldia i sedició.

Queden suprimides totes les demás disposicions especials, conclusa la responsabilitat subsidiaria en els delictes de impremta i scims que el taller de la

Seva efècte retroactiu a la reforma en benefici dels que actualment estan processats o sofreixen condemna.

En el quadern que el Consell de la

Atenent a l'anunciada conferència que demà dissipa, a les deu de la nit, ha de tindre lloc al Centre de Lectura, a càrrec de don Josep M. Tallada, director del Museu Social de Barcelona, qui desenrotllarà el tema: «Moviment social durant el segle XIX»; i amb el bon intent de que tots els actes culturals que se celebren en nostra ciutat revesteixin la major importància possible i signifiquen força concorreguts, el C. D. del F. R. N. ha aplatgit la que tenia projectada per a demà del cicle de les organitzades.

Per la Secció d'Estudis Socials de nostra benemerita entitat, organitzadora de la conferència den Tallada, hem signat atentament convidats a l'acte, lo qual ho remerciem tot prometent assistir-hi per a donar-ne una informació completa a nostres lectors.

Els llibres catalans són, poc il·legits perquè són massa car, i d'aquí que el nostre poble hagi d'acudir a les obres castelleres que els mateixos editors barcelonins ofereixen a preus inverosímils.

Comprendem que'l reduït mercat dels llibres catalans ofereix un límit camp d'acció als nostres editors, però això no vol dir que no pugni fer-se quelcom més de lo que fins ara s'ha fet si els editors se sentissin patriotes a l'ensembla que negociant. Bon exemple ne tenim amb en López que ha publicat bella

ment editades a preus baratos, les obres de l'Apeles Mestres i les den Rosiñol; i amb el benemèrit «Aveng» que tant ha contribuït a la cultura popular amb la seva biblioteca a cinquanta céntims volumi.

Nosaltres, al coneixer el propòsit de La Ilustració Catalana, varem creure que venia a complir la tasca patriòtica de les dues esmentades empreses editorials, i l'aplaudirem amb tot entusiasme; però no sabem per quins motius, per quina causa misteriosa, la Biblioteca Popular no compleix amb la seva missió, amb tot i que aparentment no toca amb cap obstacle per a fer-ho.

Les seves condicions materials, son acceptables; el públic l'ha rebuda amb gust i la compra, i malgrat això, no's manté diatre el terreny, de la serietat que accredita a una publicació.

Heusquí dissenyada sumàriament la gegantina figura de l'home genial que amb motiu del centenari del seu natalici s'està glorificant actualment Barcelona, en el Palau de la Música Catalana, amb uns grans festivals a la seva música dedicats.

Va anunciar «La festa del blat» de l'eximi Guimerà, i en lloc de l'hermós drama del mestre va publicar l'argument del mateix, a la faixa del llibret que venen a les portes del teatre amb la letra i argument de la opereta de moda. Es una broma de mal gènero, impropia de tota empresa seria, lo mutilar sense consideracions ni respectes, les obres dels nostres més emblemàtics escritors, broma que no pot tolerar si de la que'n deuriem protestar tots els que estimen les nostres glories.

Creíem que'l fet no's repetiria merçès a un discret avis d'un confrare barceloní, però en el quadern de la present setmana s'anuncia per a la pròxima: «Dels sots feréstecs» i això ens escama i ens fa rompre el silenci que la prudència ens havia recomanat.

El pròxim quadern de la Biblioteca Popular serà fet de retalls de l'hermosa novel·la den Caselles i això ho considerem intolerable. Les obres s'han de publicar íntegres, o no s'han de publicar.

Si el fi perseguit per «La Ilustració Catalana» és donar a conèixer autors, que trien d'ells poesies, noveletes, obres escèniques en un acte, treballs en fi, que puguen publicar íntegres en un quadern; si volen donar a conèixer obres, que dediquen a les mateixes tots els quaderns que siguin necessaris, lo qual al nostre entendre resultaria lo més profitós, perquè amb la composició que entra en cada quadern, per pocs céntims podria tothom conèixer i possuir les obres mestres de la nostra literatura.

Voldriem que la nostra veu modesta tingüés el ressò necessari per a que arribés a orelles dels interessats i dels que constitueixen la rata empresa, que constituix una befa per a les lletres catalanes.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

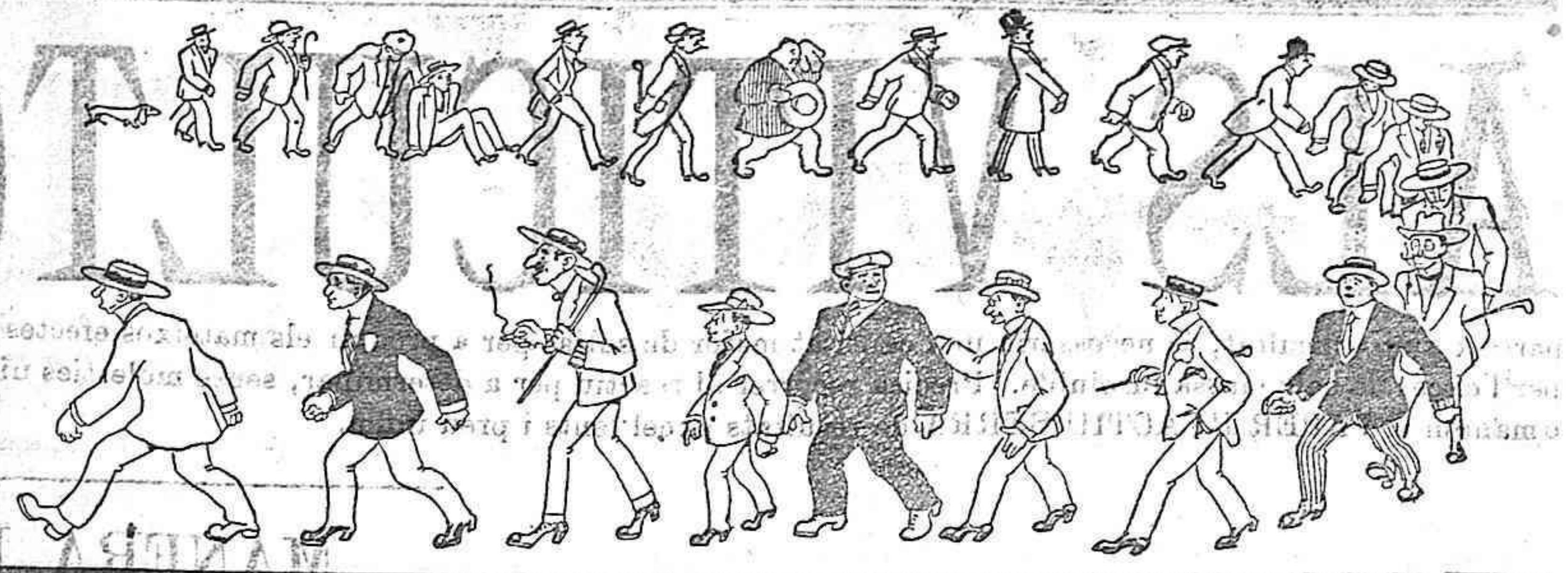
En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre de Lectura han fet al mestre director en F. Piqué i al president, nostre excelent amic en Ramón Jordana, en reconeixement dels treballs i sacrificis que porten esmercats per la completa organizació d'aquella entitat.

En els aparadors del comerç de teixits de nostre distingit amic en Marc Massó, establert al carrer de Monterols, anant-hi havia exposades en luxosos estofats, una batuta capsada de plata i un diapason, i una elegant escrivanta, obsequis que els orfeonistes de l'Orfeó del Centre

CORREM EN BUSCA DE LES NOVETATS DE LA SASTRERIA

Monterols, 35. REUS QUERALT



Moviment del Port de Tarragona

data facilitada per l'Agència de don E. Fábregas

Anunci de sortides de vaixells

Dia 30.—«Tambre» per a Liverpool; consignatari Mac Andrews.

Dia 31.—«Rioja» per a Cetze; consignatari Fábregas.

Dia 31.—«Tellus» per a Holanda; consignatari Ferrer.

Dia 31.—«Cabañal» per a Marsella, Ribera i Génova; consignatari Musolas.

Dia 31.—«Luque» per a Londres; consignatari Mac Andrews.

Dia 5.—«Beira» per a Dinamarca; consignatari Ferrer.

Informació comercial diaria per a FOMENT

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Cofegiat

Arraval Santa Agnès, 55. Telèfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotisacions diaries, demà i tarda.—Operacions a plaz ab cambis en ferm

Interior	80·70
Norts.	104-
Alacants.	101·50
Orenses.	23·90
Audalosos.	69-
Banc Colonial.	-
Rio Plata.	-
BORSA PARIS	-
Norts.	477-
Alacants	466-

CAMBIS EXTRANGERS

Barcelona: Frances 8·75. Llures 27·42
Madrid: -

FUTURS DE COTÓ

Ordres per les Borses de Liverpool y New York
Cotisacions diaries. Follets explicatius
COMPRA-VENDA de paper extranger, de
paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrils, Municipals de Barcelona y tots los que's
cotisen en la Borsa de Barcelona) y de valors
locals.—Intervenció en tota classe d'operacions
en los Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindicat del Col·legi de Corre-

dors de Comers de la piazza de Reus

EXTRANGERS

Londres 90 dñf. 27·09 din.
Idem 8 div. > ,
Idem vista. opa. 27·38 >
Paris vista. > 8·65
Marsella vista > ,
Hamburg vista > ,
VALORS LOCALS din. pap. op.

437·50 Gas Reusense
525 Industrial Harinera
650 Banco de Reus de
Descuentos y Préstamos
C Reusense de Tranvías
200 C Reusense de Tranvías
paiviliades 5^o,
400 Electra Reusense
162·50 Empresa Hidroeléctrica
190 Electro-Química Ternel
540 Obligaciones Manicomio
Reusense.
3000 Manicomio Reusense
600 Institut P. Mata (2^o E)
630 Institut P. Mata (3^o E)
500 Obligaciones Electra
Reusense.

Ferrocarrils

Servei que regeix des del dia 1 de Se-
tembre de 1912

De Reus a Barcelona

Surt a les 4·35 per Vilanova y arriba 8·12
> 6·54 > 9·2 (1)
> 8·40 > 13·27 (1)
> 14·18 > 17·40 (c)
> 17·16 > 20·34
> 21·32 > 23·36 (R)

De Barcelona a Reus
Surt 5·50 Arriba 9·21 (m)
> 8·25 > 10·39 (R)
> 9·23 > 12·48 (c)
> 13·56 > 16·26 (R)
> 15·44 > 19·24 (m)
> 19·50 > 22·3 (E)



Llet condensada

Marca Lleó

Aquesta lleó que es munyida solament de les millors vaques, és homogenitzada i esterilitzada per un procediment de tota seguretat baix l'inspecció de les primeres autoritats científiques.

Es absolutament pura i l'única que conté tota la nativa, és completament lliure de gèrmens mòrbits i de fermentació, conservant el seu bon sabor en tots els climes i encara que sigui guardada indefinidament.

L'única que's recomana per als malalts i la crisi dels nens.

Se ven en les millors drogueries i establiments de comestibles.

Sastrería LAT FAMA

Arraval baix de Jesús, 12.—REUS

El duenyó d'aquest establiment, posa en coneixement del públic, trobar-se assurtit de tota mena de genres de les últimes novetats per a la vinent temporada d'estiu

A l'alcans de totes les fortunes

Venda de trajes a preus mòdics al comptat i a plaços, per 2·50 pessetes setmanals, pot adquirir-se un hermos traje.—Visiteu la Sastrería LA FAMA i quedareu convencuts de tot lo abans referit.

ARRAVAL BAIX JESÚS, 12.—REUS

De Reus à Falsesi y Mera	
Surt 8·50	Arriba 6·58 (1)
10·45	11·25 > 15·0 (R)
13·18	14·24 > 14·58 (c)
16·30	18·57 > 19·47 (c)
19·46	21·11 > 21·48 (c)
22·41	23·16 (R)

De Mera y Falsesi à Reus	
Surt 4·10	Arriba 6·45 E
6	Surt 7·20 > 8·28 M
7·15	9·3 > 10·44 M
12·17	13·11 > 14·3 C
17	18·45 > 20·28 M
20·9	20·24 > 21·12 R

De Reus à Lleida	
Surt 8·22 y arriba a les 11·22 (correu.)	correu.
13·35	20·05 (m.)
17·59	22·03 (m.)
20·30	0·22 (m.)

De Lleida à Reus	
Surt 5·20	Arriba 9·46 (m.)
16·15	20·17 (m.)
15·-	17·58 (c.)
8·29	12·50 (m.)

De Reus à Tarragona	
Surt 7·38 y arriba a les 8·11 (m.)	8·11 (m.)
9·57	10·30 (m.)
12·35	13·07
14·08	14·45 (m.)
18·08	18·35 (c.)
20·50	21·24 (m.)

De Tarragona à Reus	
Surt 7·35	Arriba 8·10 (c.)
9·00	9·35
12·29	13·06 (m.)
16·36	17·14 (m.)
19·25	20·03 (m.)

El recader de Lleida

MANUEL RABASCALL, desitjant

correspondre a la bona acollida que

públic li ha dispensat en el seu servei

entre Reus i Lleida i els pobles de la

línia, ha determinat, per a donar més

facilitats, ampliar el servei fent un do-

ble viatge diari fins a Montblanc i es-

tacions intermitges.

Hores de sortida a les 8·22 i 18·35.

Hores d'arribada a les 12·29 i 17·58.

Els encarregats se reben

Plaça de Prim, saló llimpia bototes, 1

Garrer Llovera (Padró) 23, 2.^o REUS

Per a encarregats dirigir-se:

Arraval alt Jesús, 41, bis.

Transports i acarreos.

Jaume Sidó.

MODES. Elvira Thomas

Té el gust de participar als seus clients

i al públic en general haver rebut per a

la present temporada d'estiu tots els

genres i models de París per a la con-

fecció de sombreros per a senyora i

noies poguent-ho oferir a preus suau-

ment econòmics, com també genres per

a la confecció dels mateixos.

Abans de comprar no deixe de visitar

aquesta casa del carrer de Rosich

núm 8, on comprareu a gust,

en el seu taller de confecció.

Francisco Usach Compte,

ex recader de Mora a Reus, ofereix al

públic en general igual servei de Reus

a Barcelona.

Agència d'encarregats:

Plaça de Prim (saló llimpia bototes) i en

el seu domicili: Hostalets, n.º 26, tercer.

IMP. SANJUÁN GERMAN

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'exèrcit de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de sal, està en son punt i per a això emanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infim.

Es de suma conveniència que l'calç bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, siés lo primer, atava les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, es fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, es excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

IBARRA i C.^a

Stat. en Cmta.
SEVILLA

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS



Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nort d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Maig	29	Vapor Cabo Santa Pola	Maig	30	Vapor Cabo Torriñana
Juny	5	" San Vicente	Juny	6	" San Antonio
"	12	" Torriñana	"	13	" Peñas
"	19	" San Antonio	"	20	" San Sebastián
"	26	" Peñas	"	27	" Quejo

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22. — REUS
Despatx: 24, pral.



Dipòsit de Relotgeria. — Rellogets de
butxaca i despertadors de 290 ps.

Exit colossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important. — La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca



l'apa- NO és un "Gramophone".
rell Catalogs gratis

VIDRES PLANS VIDAL GERMANS i C.^a

Marti Napolita (Alcaniz), 7

REUS

Fabricada per la
Compagnie Generale d'Electricité

Venda al por mayor i menor

LLUIS ESCOLA

Arraval de Santa Agna, 40. - Teléfon 189

MAGAZEM DE MATERIAL ELECTRIC

REUS